

@fosselat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تدبر در آیه ۸ و ۷ سوره انفال (بدر)

موضوع

[هدف از جنگ در اسلام ، احقاق حق]

تهیه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

@fosselat

یک آیه از قرآن با یقین ، کفایت می کند انسان را!؟

حدیث امام کاظم علیه السلام

من استکفی بآیه من القرآن ،
من المشرق الى المغرب کفی ،
اذا کان بیقین .

هر کس از شرق تا غرب به آیه ای از آیات قرآن کریم اکتفا کند به شرط اینکه از روی یقین باشد برای او کافی است.

[اصول کافی ج ۲ ص ۶۲۳]

- تلاوت آیات ۷ و ۸ سوره انفال

الف) وعده پیروزی در کارزار "بدر" و اهداف جهاد اسلامی

۱- غزوه بدر اولین نبرد سپاه اسلام با کفر [سال دوم هجرت]

۲- جمله اول: وعده روشن پیروزی مسلمانان بر قریش

۳- جمله دوم: گرایش سست ایمانان به مصادره قافله تجاری

۴- جمله سوم: هدف بودن تثبیت حق با کلمات الهی

۵- کارگردانی "خدا" در جنگ بدر

ب) هدف اساسی جهاد اسلامی، تثبیت حق

<= آموزه ها و پیام های هدایتی و تربیتی آیه ۷ و ۸ انفال

@fosselat

* تلاوت آیات

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِخْدَى الطَّائِفَتَيْنِ
 أَنَّهُمَا لَكُمْ وَتُؤَدُّونَ أَنْ غَيْرَ ذَاتِ
 الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ
 يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ
 الْكَافِرِينَ {۷}

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ
 كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ {۸}

* ترجمه فارسی متن آیات (برگرفته از سایت شیخ حسین انصاریان)

[به یاد آرید] هنگامی که خداوند به شما وعده داد [پیروزی بر] یکی از دو گروه [یا سپاه دشمن، یا کاروان تجارتی قریش] نصیبتان شود، و شما دوست داشتید کاروان [تجاری قریش] که مسلح نبودند برای شما باشد، ولی خداوند می‌خواست [با رویاری شما با دشمن مسلح،] فرمانش را که احقاق حق در پرتو آن صورت می‌گیرد جلوه‌گر سازد، و ریشه کافران را از بیخ و بن برکند (۷)

تا حق را استوار، و باطل را نابود سازد؛ هرچند گنه‌پیشگان خوش نداشته باشند (۸)

وعده پیروزی در کارزار "بدر" و اهداف جهاد اسلامی (آیه هفتم)

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ

و [یاد کنید] وقتی را که وعده می داد به شما خدا یکی از دو گروه را که آن برای شما باشد

وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ

و دوست می داشتید که [آن کاروان] بدون نیرو و سلاح باشد از آن شما

وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ

و می خواست خدا تا ثابت بدارد [دین] حق را به سخنان خویش

(ساختار آیه و ترجمه تحت گام به گام)

وَيَقْطَعُ دَابِرَ الْكَافِرِينَ

و ببرد [= براندازد] ریشه کافران را

@fosselat

الف

وعده پیروزی در کارزار "بدر" و اهداف جهاد اسلامی (آیه هفتم)

۱ غزوه بدر اولین نبرد سپاه اسلام با کفر [سال دوم هجرت] (شان نزول آیه)

- شان نزول آیه ۷ انفال

"ابوسفیان" در راس یک کاروان تجاری، از شام به سوی مکه می رفت و در مسیر خود از کنار مدینه عبور می کرد که با ۴۰ مرد مسلح محافظت می شد. پیامبر (ص) برای جبران اموال مصادره شده مسلمانان در مکه و تضعیف قدرت مشرکان، گروهی ۳۱۳ نفره از مسلمانان را آماده حمله به کاروان تجاری کرد.

ابوسفیان سریعاً به مشرکان مکه خبر داد و لشکری ۱۰۰۰ نفره به فرماندهی عمرو بن هشام (ابوجهل) به همراه ۷۰۰ شتر و ۱۰۰ راس اسب به جنگ مسلمانان آمدند و ابوسفیان خود به همراه کاروان تجاری گریخت.

خداوند با امداد های خویش (طوفان شن، حالت بارانی هوا و فرشتگان و انداختن ترس در دل کافران و ...) مسلمانان را بر مشرکان پیروز ساخت و ابوجهل با ۷۰ نفر از کفار مکه کشته شدند و ۷۰ نفر نیز اسیر گشتند.

در این جنگ حمزه عموی پیامبر (ص) و علی (ع) در درگیری های تن به تن ضربه های شدیدی بر پیکر کفار وارد کردند.

[مجمع البیان، ج ۴ ص ۸۳ و ...]

وعده پیروزی در کارزار "بدر" و اهداف جهاد اسلامی (آیه هفتم)

جمله اول : وعده روشن پیروزی مسلمانان بر قریش

وَإِذْ يَعِدُّكُمْ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ

و [یاد کنید] وقتی را که وعده می داد به شما خدا یکی از دو گروه را که آن برای شما باشد

توضیح :

در سیاق آیات جنگ بدر به مسلمانان سست ایمان خطاب می شود که زمانی را به یاد آورند که خدا پیروزی را به یکی از دو گروه :

۱- **عیر** (قافله تجاری)

۲- **نفیر** (سپاه مهاجم) ، وعده داد .

* آموزه ها و پیام های هدایتی و تربیتی فراز و جمله

۱- یاد آوری امداد های الهی سبب اطمینان قلبی و تقویت ایمان است . **وَإِذْ يَعِدُّكُمْ اللَّهُ**

۲- خداوند پیروزی سپاه اسلام و حق را ضمانت کرده است . **يَعِدُّكُمْ اللَّهُ**

۳- وعده های الهی را سطحی و موقت نپندارید ، بلکه با یادآوری آنها حامی حق باشید.

وعده پیروزی در کارزار "بدر" و اهداف جهاد اسلامی (آیه هفتم)

۳

جمله دوم : گرایش سست ایمانان به مصادره قافله تجاری

وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ

و دوست می داشتید که [آن کاروان] بدون نیرو و سلاح باشد از آن شما

- معنای واژه ذات الشوکة : صاحب اقتدار و سلاح

توضیح : مخاطبان جمله بالا همان مومنان سست ایمانی اند که در خروج پیامبر (ص) از مدینه کراهت داشتند :

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَارِهُونَ (انفال ۵)

همان گونه که پروردگارت به حکم [خود، که حکمی] حق [بود] تو را از خانهات [به سوی جنگ بدر] بیرون برد، درحالی که گروهی از مؤمنان ناخشنود [از شرکت در جنگ] بودند، [حکم پروردگارت نیز در باره غنائم که گروهی از آنان در مورد آن ناراضی بودند حکمی حق بود]

گرایش اندکی از مسلمانان به قافله تجاری ، برخاسته از روحیه رفاه طلبی و تفکر زر اندوزی آنان بود .

نکته : خدا حرمت مومنان ناخشنود را حفظ کرد و فرمود شما کاروان تجاری و گروه نا مسلح را میخواهید ، ولی خدا اعتلای کلمه حق را .

[تسنیم ، ج ۳۲ ، ص ۱۳۴]

* آموزه ها و پیام های هدایتی و تربیتی فراز

۱- طبع انسان راحت طلب است .

۲- از نشانه های واقعی یک مسلمان ، جلب رضای الهی و ترک منافع شخصی است .

تَوَدُّونَ ... يُرِيدُ اللَّهُ

۳- بلند همت و آینده نگر باشید و فقط به پیروزی های سطحی نیندیشید .

وعده پیروزی در کارزار "بدر" و اهداف جهاد اسلامی (آیه هفتم)

۴ جمله سوم : هدف بودن تثبیت حق با کلمات الهی

وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ

و می خواست خدا تا ثابت بدارد [دین] حق را به سخنان خویش و ببرد [= براندازد] ریشه کافران را

توضیح :

خداوند می خواست با کلمات **تدوینی** (امر و نهی) و **تکوینی اش** (امداد های غیبی) حق را عملی کند و کافران را ریشه کن سازد و این مهم فقط با جنگ و نابودی سران شرک به دست می آمد ، نه مصادره اموال تجاری مشرکان

[تسنیم ج ۳۲ ص ۱۳۰]

* آموزه ها و پیام های هدایتی و تربیتی فراز

- 1- احقاق حق ، به وسیله کلمات الهی (اولیا ، قوانین ، اوامر ، جهاد و عمل به دستورات الهی) است .
- 2- پیروزی حق بر باطل ، بالاتر از درآمد اقتصادی است .
- 3- پیروزی نهایی ، با عزت حق و ذلت باطل خواهد بود .

وعده پیروزی در کارزار "بدر" و اهداف جهاد اسلامی (آیه هفتم)

۵ کارگردانی "خدا" در جنگ بدر

نبرد "بدر" نخستین افاضه خدای توانا برای ریشه کن کردن کافران بود، از این رو همه مراحل آن را به خودش نسبت می دهد .
در این آیات که آغاز داستان را خاطر نشان می سازد، اصل رویا رویی با مشرکان را به اراده الهی برای احقاق حق و قطع ریشه کافران می داند:

...وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ (انفال ۷)

- خدا تیر انداخت

و در آیه **فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتُ إِذْ رَمَيْتُ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى (انفال ۱۷)** کشته شدن مشرکان به دست مسلمانان و تیر انداختن پیامبر (ص) را به خود منتسب می کند.
= آری! خداوند با ۱- فرستادن فرشتگان، ۲- فروریختن باران، ۳- و انداختن ترس به دل مشرکان، مسلمانان را بر آن ها پیروز کرد، مگر نه با آن نفرات اندک و امکانات و تجهیزات کم شکست می خوردند

[تسنیم آیت الله جوادی آملی، ج ۳۲ ص ۱۳۷]

سوره انفال آیه ۸

هدف اساسی جهاد اسلامی، تثبیت حق

* هدف میانی و نهایی در جنگ بدر

الف) هدف میانی و مقطعی: **وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ (انفال ۷)**

برهان الهی درباره رویارویی مسلمانان با سپاه نظامی مشرکان این است که با گرفتن اموال تجاری آنان، ریشه آنان خشک نمی شود، بلکه باید شمشیر را از دستشان گرفت و این مهم با جنگ بدر و کشتن آنان عملی می گردد.

ب) هدف نهایی و اصلی: **لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ (انفال ۸)**

آیه ۸ اشاره به هدف نهایی و برترین مقصد است که به جنگ بدر اختصاص ندارد، بلکه خداوند در همه رخداد های خواهد حق را زنده کند و باطل را بردارد، هر چند مجرمان (مشرکان، کافران، منافقان) از آن کراهت دارند.

* اصل و هدف کلی قرآن، احیای حق و نابودی باطل

- وعده جهانی شدن اسلام

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ {۳۲} هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ

وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ {۳۳} (توبه ۳۲ و ۳۳)

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ {۸} هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ

عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ {۹} (صف ۸ و ۹)

- پیروزی نهایی با حق است

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا (اسراء ۸۱)

... وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا... (توبه ۴۰)

آموزه ها و پیام های هدایتی و تربیتی آیه ۷ و ۸ انفال

- ۱- وعده های الهی به خاطر منافع شخصی و مادی افراد نیست، بلکه برای تحقق حق و محو باطل است.
- ۲- حق ماندنی و پا برجاست، و باطل، فانی و رفتنی است.
- ۳- ترس از عصبانیت و ناخوشایندی دشمن نداشته باشید، اراده الهی محقق خواهد شد.
- ۴- هر قدرتی در برابر نیروی خداوند می شکنند.
- ۵- هدف جهاد اسلامی باید حکومت حق و زوال و انهدام باطل باشد.
- ۶- پیرو حق و مخالف باطل باشید.

[برگرفته از تفاسیر مهر، نور، نسیم حیات و ...]

جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ
إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا